

PRZEDMIOT: OPIEKA I EDUKACJA TERAPEUTYCZNA W CUKRZYCY

I. Informacje ogólne

Jednostka organizacyjna	Wydział Rehabilitacji
Nazwa przedmiotu	Opieka i edukacja terapeutyczna w cukrzycy
Kod przedmiotu	2OETC
Język wykładowy	polski
Rodzaj modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny)	Obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia)	II stopnia
Rok studiów	I
Semestr	II
Forma kształcenia/liczba godzin	Wykłady: 20 godz. Ćwiczenia kliniczne: 20 godz. Praca własna 35 godz.
Liczba punktów ECTS	3
Imiona i nazwiska wykładowców	Dr hab. Bożena Pietrzak
Program (programy) studiów, w którym realizowany jest przedmiot	Pielęgniarstwo
Sposób realizacji zajęć (stacjonarny, uczenie się na odległość)	stacjonarny
Wymaganie wstępne i dodatkowe	Wymagania wstępne Przed przystąpieniem do modułu student posiada wiedzę z zakresu: 1. Nauk podstawowych: anatomia, fizjologia w zakresie regulacji neurohormonalnej i funkcji trzustki, patologia, genetyka, biochemia, farmakologia w zakresie regulacji gospodarki węglowodanowej; 2. Nauk społecznych: psychologia, socjologia, pedagogika, zdrowie publiczne, etyka zawodu pielęgniarki w zakresie budowania relacji pielęgniarka-pacjent, edukacji zdrowotnej i epidemiologii oraz polityki zdrowotnej w aspekcie chorób cywilizacyjnych;

	3. Nauk w zakresie podstawowej opieki pielęgniarskiej: podstawy pielęgniarstwa, promocja zdrowia, podstawowa opieka, dietetyka, badania fizykalne w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej wobec chorych z zaburzeniami metabolicznymi i cukrzycą; 4. Nauk w zakresie opieki specjalistycznej: choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne, chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne, rehabilitacja i pielęgnowanie niepełnosprawnych, neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne, geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne w zakresie opieki pielęgniarskiej wobec chorych z zaburzeniami metabolicznymi i cukrzycą; Przed przystąpieniem do modułu student w zakresie umiejętności potrafi: 1. udzielać świadczeń w zakresie promowania, zachowania zdrowia i zapobiegania chorobom; 2. samodzielnie wykonywać zawód, zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej; 3. organizować pracę własną; nawiązywać współpracę w zespołach opieki zdrowotnej oraz inicjować i wspierać działania społeczności lokalnej na rzecz zdrowia. Przed przystąpieniem do modułu student w zakresie kompetencji społecznych: 1. skutecznie i z empatią porozumiewa się z pacjentem; 2. posiada świadomość czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.
--	---

II. Informacje szczegółowe

Cele przedmiotu

C1	Pogłębienie wiedzy i umiejętności z zakresu rozpoznawania objawów klinicznych oraz powikłań cukrzycy.
C2	Przygotowanie pielęgniarki do sprawowania kompleksowej opieki nad pacjentem z cukrzycą, a także do edukacji pacjentów i ich rodzin.
C3	Przygotowanie pielęgniarki do sprawowania roli lidera, profesjonalnego doradcy i konsultanta w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych u pacjentów z cukrzycą.

Efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla przedmiotu

Efekt kształcenia	Treść efektu kształcenia dla przedmiotu	Odniesienie do celów
Wiedza (domena poznawcza)		
B.W33	patomechanizm cukrzycy, astmy i przewlekłej	C1, C2, C3

	obturacyjnej choroby płuc oraz powikłania i zasady koordynacji działań związanych z prowadzeniem edukacji terapeutycznej;	
B.W38	metody oceny ran przewlekłych i ich klasyfikację;	C1, C2, C3
B.W39	nowoczesne metody terapii i rolę hiperbarii tlenowej oraz terapii podciśnieniowej w procesie leczenia najczęściej występujących ran przewlekłych, w szczególności owrzodzeń żylnych, owrzodzeń niedokrwiennych, odleżyn, odmrożeń, zespołu stopy cukrzycowej;	C1, C2, C3
B.W 40	zasady doboru opatrunków w leczeniu ran przewlekłych;	C1, C2, C3
B.W 41	zasady przygotowania pacjenta i jego rodziny w zakresie profilaktyki występowania ran oraz ich powikłań;	C1, C2, C3
Umiejętności (domena psychoruchowa)		
B.U33	planować i sprawować opiekę pielęgniarską nad pacjentem z niewydolnością narządową, przed i po przeszczepieniu narządów;	C1, C2, C3
B.U34	wykorzystywać aktualną wiedzę w celu zapewnienia wysokiego poziomu edukacji terapeutycznej pacjentów chorych na cukrzycę, ich rodzin i opiekunów;	C1, C2, C3
B.U35.	planować i koordynować opiekę nad pacjentem chorym na cukrzycę;	C1, C2, C3
B.U36	motywować pacjenta chorego na cukrzycę do radzenia sobie z chorobą i do współpracy w procesie leczenia;	C1, C2, C3
kompetencje społeczne (domena afektywna)		
B.K1.	Ponosi odpowiedzialność za udział w podejmowaniu decyzji zawodowych;	C1, C2, C3
B.K7.	Ponosi odpowiedzialność za udział w podejmowaniu decyzji zawodowych w ramach współpracy w zespole interdyscyplinarnym opiekującym się pacjentem diabetologicznym. Dbą o wizerunek własnego zawodu;	

Treści programowe

Treści programowe	Tytuł wykładu, seminarium, ćwiczeń	Odniesienie do efektów kształcenia
Wykłady		
Wykłady		
TP 1 –TP8	Epidemiologia, klasyfikacja cukrzycy. Obraz	B.W33, BW38,

	kliniczny choroby. Diagnostyka. Metody leczenia cukrzycy: insulinoterapia, optymalizacja terapii farmakologicznej, terapia skojarzona. Leczenie dietetyczne. Samokontrola w cukrzycy. Rekomendacje Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego. Problemy psychospołeczne chorych na cukrzycę.	B.W39, B.W40, B.W41
TP 9-TP15	Ostre i przewlekłe powikłania cukrzycy. Powikłania ostre cukrzycy (hiperglikemia, kwasica i śpiączka ketonowa). Powikłania późne cukrzycy (retinopatia, nefropatia, neuropatia, zespół stopy cukrzycowej, powikłania sercowo-naczyniowe). Prewencja i leczenie powikłań cukrzycy. Badanie efektywności terapii w cukrzycy: badanie jakości życia i satysfakcji z leczenia, hospitalizacje, stany hipoglikemii, umiejętności samokontroli i monitorowania powikłań późnych.	
TP16	Zespół metaboliczny-epidemiologia, definicja, diagnostyka, terapia, profilaktyka.	
TP17-TP20	Edukacja zdrowotna w cukrzycy. Przygotowanie chorego, jego rodziny lub opiekunów do samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych (dzienniczek samokontroli w cukrzycy). Pomiary glikemii za pomocą glukometru przez chorego i jego opiekunów, wstrzykiwanie insuliny (system podskórnych wstrzyknięć insuliny, wlew insulinowy z zastosowaniem osobistej pompy insulinowej, bolusy).Stosowanie leków doustnych w cukrzycy oraz leczenie skojarzone. Postępowanie dietetyczne. Samoobserwacja objawów powikłań choroby, samobadanie i samokontrola stóp. Profilaktyka urazów i infekcji. Opatrywanie ran. Kontrola ciśnienia tętniczego krwi oraz masy ciała. Umiejętność samodzielnego rozwiązywania problemów w zakresie samoopieki, analiza popełnionych błędów. Kontrole specjalistyczne chorego: internistyczna, diabetologiczna, okulistyczna, dermatologiczna, neurologiczna, nefrologiczna, inne wizyty specjalistyczne.	
Ćwiczenia kliniczne		
TP 21-TP30	Symptomatologia, metody diagnostyki, zasady monitorowania i terapii cukrzycy.	BU33, B.U34, B.U35, B.U36, B.K1, B.K7
TP 31-TP35	Opieka nad pacjentem z powikłaniami cukrzycowymi.	
TP 36-TP37	Opracowanie programu edukacyjnego dla pacjenta z cukrzycą	
TP38-TP39	Edukacja pacjenta z cukrzycą w zakresie przygotowania do samoopieki i samokontroli	
TP 40	Profilaktyka zespołu metabolicznego.	
TP41	Praca własna opracowanie tygodniowego jadłospisu dla pacjenta z cukrzycą uwzględniając zasadę ograniczenia podaży łatwo przyswajalnych węglowodanów, niski indeks glikemiczny, ilość potrzebnych kalorii oraz dostęp sezonowy do produktów spożywczych	BU33, B.U34, B.U35, B.U36, B.K1, B.K7
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne		

Treści programowe	Metoda dydaktyczna	Odniesienie do efektów kształcenia
TP1-TP20	wykład informacyjny	B.W33, BW38, B.W39, B.W40, B.W41
TP 16	wykład konwersatoryjny	B.W33, BW38, B.W39, B.W40, B.W41
TP 17-TP20	wykład problemowy: Analiza przypadków klinicznych, metoda przypadków	B.W33, BW38, B.W39, B.W40, B.W41
TP 21-35	Dyskusja dydaktyczna: okrągłego stołu, burza mózgów	BU33, B.U34, B.U35, B.U36, B.K1, B.K7
TP36-TP39	Opracowanie programu edukacyjnego i przeprowadzenie edukacji pacjenta z cukrzycą	BU33, B.U34, B.U35, B.U36, B.K1, B.K7

Środki dydaktyczne:

- ✓ komputer,
- ✓ rzutnik multimedialny,
- ✓ ilustracje,
- ✓ standardy i procedury pielęgniarstwa/medyczne, sprzęt medyczny dostępny w oddziale,
- ✓ dokumentacja oddziału dotycząca pacjenta oraz organizacji procesu świadczenia usług zdrowotnych,
- ✓ prezentacje tematyczne,
- ✓ opisy sytuacji dydaktycznych.

Metody i kryteria oceniania

Treści programowe	Metody oceniania osiągnięć studenta/metody weryfikacji efektów kształcenia Metody oceniania osiągnięć studenta/metody weryfikacji efektów kształcenia D-ocenianie diagnostyczne, F-ocenianie formujące, P-ocenianie podsumowujące	Kryteria oceniania	Odniesienie do efektów kształcenia
TP1-TP20	Obecność na wykładach, test zamknięty jednokrotnego wyboru P-ocenianie podsumowujące	Test złożony z 20 pytań jednokrotnego wyboru, wielokrotnej odpowiedzi, tak/nie, test dopasowania, test uzupełniania odpowiedzi. Odpowiedź prawidłowa = 1 punkt. Minimum zaliczeniowe 60%.	B.W33, BW38, B.W39, B.W40, B.W41
TP21-TP40	Obecność na ćwiczeniach: -aktywne uczestnictwo na	1. 100% obecność na ćwiczeniach,	B.W33, BW38,

	ćwiczeniach, -przeprowadzenie wywiadu z pacjentem, - wykonanie pomiarów i analiz, -przygotowanie i przeprowadzenie edukacji zdrowotnej pacjenta, rodziny F-ocenie formujące,	2. prawidłowo przeprowadzone: -wywiad z pacjentem, - wykonanie pomiarów i analiz, - edukacji zdrowotnej pacjenta, rodziny,	B.W39, B.W40, B.W41
TP41	Praca pisemna F- ocenie formujące	Kryteria oceny pracy: aktualność treści z wiedzą medyczną, uwzględnienie sezonowości, oryginalność pracy, poprawność językowa, terminowość złożenia pracy	BU33, B.U34, B.U35, B.U36, B.K1, B.K7

Zalecana lista lektur lub lektury obowiązkowe

<u>Lektury obowiązkowe:</u> 1. Karnafel W.: Stopa cukrzycowa. Diabetologia. Wydawnictwo Czelej Sp. Z o.o. Lublin 2008. 2. Klupa T., Szewczyk A. (red): Leczenie osobistą pompą insulinową. Podręcznik dla pielęgniarek i położnych, PZWL, Warszawa 2015. 3. Małecki M. Diabetologia kliniczna. Tom I, Via Medica 2012. 4. Pączek L., Mucha K., Foronczewicz B. (red): Choroby wewnętrzne – podręcznik dla studentów pielęgniarstwa i położnictwa, PZWL 2009. 5. Sieradzki J. (red): Cukrzyca typu 1 u osób dorosłych, Termedia, Poznań 2012, Wydanie 1. 6. Sieradzki J. (red): Cukrzyca Tom 1 i 2, Via Medica, Gdańsk 2006. 7. Szczeklik A. (red): Choroby wewnętrzne tom 1 i 2. Medycyna Praktyczna, Kraków 2012, Wydanie 1. 8. Szewczyk A. (red): Pielęgniarstwo diabetologiczne, PZWL, Warszawa 2015. 9. Zalecenia kliniczne dotyczące postępowania u chorych na cukrzycę 2016., Stanowisko Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego. Diabetologia Kliniczna 2016, tom 5, Suplement A. <u>Lektury uzupełniające:</u> 10. Czupryniak L. (red): Nowe trendy w diabetologii 2012/2013, Termedia, Poznań 2012. 11. Kokot F., Franek E. Nefrodiabetologia, Via Medica, Gdańsk 2003. 12. Strojek K. Diabetologia. Termedia, Poznań 2008. 13. Tatoń J., Czech A., Bernas M. Kardiadiabetologia, Via Medica, Gdańsk 2002. 14. Zalecenia w opiece diabetologicznej PFED 2016.	
--	--

Godziny kontaktowe	90 godz.
Praca własna	60 godz.
Razem	150 godz. = 6 ECTS